

[RELACJA] „Dlaczego chrześcijaństwo potrzebuje kultury?”. Wykład kard. Ravasio inauguruje cykl „JP2 lectures” na Angelicum

W poniedziałek 19 października odbył się pierwszy wykład w ramach cyklu „JP2 lectures” organizowanego przez Instytut Kultury Św. Jana Pawła II na Papieskim Uniwersytecie Św. Tomasza z Akwinu (Angelicum). Prelekcję zatytułowaną „Why does Christianity need culture?” wygłosił kard. Gianfranco Ravasi.

Kard. Ravasi rozpoczął swój wykład od przypomnienia, że ujęcie kultury jako kategorii odnoszącej się do człowieka pojawia się w XVII wieku. Łaciński źródłosłów był używany przez starożytnych wyłącznie w kontekście rolniczym, w odniesieniu do uprawy, kultywacji. Współczesne rozumienie tego pojęcia jest więc ukształtowane pod wpływem znaczeń, którymi naznaczyli je europejscy teoretycy, szczególnie okresu Oświecenia, ale również jego późniejszych definicji, które podejmowane są do dzisiaj. – Nie bez znaczenia jest także fakt, że słowo „kultura” dopiero w XVIII wieku zaczęło być używane w liczbie mnogiej. Dotąd sądzono, że kultura jest jedna, to znaczy: kultura europejska. Dopiero wówczas zaczęto mówić o kulturach – podsumował swoją wprowadzającą myśl kard. Ravasi.

W jaki sposób takie pojęcie kultury okazuje się pomocne dla teologa? Okazuje się, że rozróżnienia, wprowadzone przez naukę o kulturze, stanowią przydatne narzędzia dla analizy historii Objawienia. Kard. Ravasi przywołuje przykład Starego Testamentu, w którym przedstawiane (i przeciwstawiane) są kultury nomadyczne, kultury miejskie i rolnicze. W Nowym Testamencie widzimy zaś, że chrześcijaństwo rodzi się w świecie, ukształtowanym przez kilka kultur, wzajemnie na siebie oddziałujących: kulturę grecką, rzymską, kultury Żydów palestyńskich i diaspory. – W ten sposób nastąpiło spotkanie przedwiecznego Logosu z wielością kultur, które możemy dziś rozpoznać i zidentyfikować w tekście biblijnym – podsumował kard. Ravasi.

*Kultura jest chrześcijaństwu
niezbędna, aby stanowiła dla
niego podporę w świecie,
który odszedł dziś daleko od
chrześcijańskich wzorców
antropologicznych i
filozoficznych*

W przemówieniu do
Papieskiej Komisji
Biblijnej w 1979 roku
Jan Paweł II w
następujących
słowach określił to
zjawisko: „Samo
Słowo Boże stało się
ludzkim językiem,
przyjmując sposoby

wyrażania siebie w różnych kulturach, które zostały w ten sposób
obdarzone czcigodną tajemnicą zbawczej miłości Boga, dzięki czemu
stała się przystępną i zrozumiałą dla pokoleń pomimo wielkiej
różnorodności ich sytuacji historycznych”. Kard. Ravasi przywołał
również myśl Ojców Kościoła i ich refleksję nad „ziarnami Logosu” w
objawieniu się kosmosu.

Wracając zatem do postawionego w tytule pytania: kultura jest
chrześcijaństwu niezbędna, aby stanowiła dla niego podporę w świecie,
który odszedł dziś daleko od chrześcijańskich wzorców
antropologicznych i filozoficznych. Wyzwaniem dla chrześcijaństwa – i
religii w ogóle – jest dziś nie tyle ateizm, pojmowany jako pewna
filozofia, lecz raczej obojętność, z którą nie można wejść w polemikę. –
Przeciwko tej religijnej apatii nie można wystąpić w taki sposób, jak
czynił to św. Tomasz. Racjonalna apologetyka nie rozwieje mglistej
obojętności. Tu z pomocą przyjsć może jednak kultura – podkreślił kard.
Ravasi, dodając że chrześcijaństwo nie jest religią, która odrywa nas od
rzeczywistości i zamyka nas w bezpiecznej oazie. – Wiara ma
wychodzić do świata, do życia codziennego, smutków i radości,
problemów, nieprawości, także poprzez kulturę, która jest sposobem
wyrażania się i komunikowania.

Celem cyklu „JP2 Lectures” jest refleksja nad najważniejszymi
problemami współczesnego Kościoła i świata biorąca za punkt
odniesienia życie i myśl Jana Pawła II. Już dziś zapraszamy na kolejny
wykłady z cyklu „JP2 Lectures” :

▣ **Prof. John Finnis** (University of Oxford / University of Notre Dame) – John Paul II and the Fundamentals of Ethics (19.11.2020)

▣ **Abp. Rowan Williams** (University of Cambridge) – Faith on modern Aeropagus (16.12.2020)

▣ **Prof. Marek A. Cichocki** (College of Europe / Natolin European Center) – European Identity. North and South: the main line of divide (21.01.2021)

▣ **Prof. John Cavadini** (University of Notre Dame) –The Church in crisis (26.02.2021)

▣ **Prof. François Daguet OP** (Académie Française / Catholic Institute of Toulouse) – Political Theology from St. Thomas Aquinas to John Paul II and Benedict XVI (24.03.2021)

▣ **Prof. Chantal Delsol** (Académie Française / University of Marne-le-Vallée) – The end of Christiendom (15.04.2021)

▣ **Prof. Rémi Brague** (Université de Paris) – (18.05.2021) – Meaning of Art in Christianity in Modern World

▣ **Prof. Renato Cristin** (University of Trieste) – Formal Europe and vital Europe. Tradition as the ground of the identity (20.05.2021)

▣ **Prof. Dariusz Gawin** (Polska Akademia Nauk) – Phenomenon of Solidarity (10.06.2021)

Wszystkie wykłady z cyklu „JP2 Lectures” będą dostępne w sieci w polskiej i angielskiej wersji językowej.